

[Bomholt.]

det pædagogiske arbejdes mangfoldigheder og til vidt forskellige skoletyper, hvilket må anses for ønskeligt: jo flere nuancer i skolebilledet, des bedre. For det andet har man bevidst samlet alle ungdomsskoler i en lov. Man har endvidere samlet ungdomsskoler og aftenskoler i et sammenhørende kompleks. Videre end til denne sammenstilling kunne man ikke godt nå, længere rakte kommissoriet ikke.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på en meget vigtig passus i betænkningen — det står i kommissionsbetænkningen side 29 —, jeg beder den højtærede formand om tilfaldelse til at citere:

„Det må iøvrigt af hensyn til den fornødne koordination af hele undervisningen for de 14—18-årige fremhæves, at man anser det for absolut nødvendigt, at undervisningen i ungdomsskolen, i de tekniske skoler, handelsskolerne, håndværkerskolerne, sømandsskolerne m. v. tages op til samlet behandling, og alle disse former for undervisning samles under eet ministerium, hvilket i praksis vil sige, at man mener, at handelsskoler og tekniske skoler bør henlægges under undervisningsministeriet, under hvilket den almene undervisning hører. Kommissionen er fuldtud klar over, at de enkelte skoleformer bør bevare deres særpræg, og der ligger ikke i dette forslag om koordination noget ønske om at lægge noget pres på de enkelte skoleformer med hensyn til opgivelse af deres hidtidige grundlag, men man anser det for betydningsfuldt, at der rettes et samlet overblik udover hele dette brogede felt, og at de forskellige skoleformer får større mulighed for at virke frugtbargørende på hverandre, ligesom en samlet administration vil kunne medføre en vis rationalisering.“

Der er et meget stort perspektiv i denne udtalelse. Det rationelle ville vel nok have været, om vi havde haft tre lovgivningskomplekser, en lov om folkeskolen, en om ungdomsskolen for de 14—18-årige og endelig en lov om det frie oplysningsarbejde

for dem, der er over 18 år. Vi har overvejet dette, men mente til syvende og sidst ikke at kunne gå ind for en sådan tredeling. Aftenskolens organisation har været hindrende i denne omgang, idet aftenskolen jo søges af alle aldersgrupper fra 15 til 75. Det ville være ønskeligt, om aftenskolen kunne give et klarere statistisk billede af, hvor mange 14—18-årige der undervises. Det var skolen for de ufaglærte, som den hed, der satte kommissionsarbejdet i gang, og det er på dette område, der især er brug for en indsats i den kommende tid. Det er en skoletype, hvis undervisningsproblemer og arbejdsproblemer vi gerne skulle løse. Personlig har jeg interesseret mig meget for denne ungdomsskole, det var på mit initiativ, den første ungdomsskole for ufaglærte kom i gang. Det skete i Esbjerg, og året efter startedes der en i Odense med Helweg-Petersen som leder. Besættelsestiden var et svært handicap for denne skoleform, og i efterkrigstiden har skolen endnu ikke fået den fremtrædende placering i skolebilledet, som den fortjener.

I lovforslaget har man fulgt den retningslinie, at der skal gives de unge et reelt tilbud. Løsningen er blevet denne: en frivillig, men en effektiv ungdomsskole. Selve lovforslagets § 1 begynder således:

„For unge mennesker mellem 14 og 18 år skal der i alle kommuner efter de i nærværende lov givne regler oprettes ungdomsskoler, o. s. v.“, idet det naturligvis må stå kommunerne frit, om de ved indbyrdes samarbejde kan finde den mere hensigtsmæssige løsning. Hovedsagen er, at der må gives de unge et reelt og konkret tilbud; de må vide, hvor de kan henvende sig. Hvis ikke de får et sådant klart formuleret tilbud, er der ikke tale om frihed, men om tvang til noget helt andet. Den fri ungdomsskole kan ikke betyde, at arbejdsgivere og kommunalbestyrelsesmedlemmer frit kan afgøre, om de vil foretage sig noget til gavn for de unge eller ej. Den må betyde, at de unge har frihed til hvor som helst i landet at få en videregående uddannelse. Denne frihed sikres bl. a. på den måde, at de unge har krav på